

JUŽNÁ AMERIKA 2016

ČASŤ 1/3 ČILE, ARGENTÍNA

↘ text: M. Špirko, foto: archív autora

Od nášho posledného mimoeurópskeho tripu, ktorý sme absolvovali v centrálnej Ázii v roku 2013 už uplynuli 2 roky a tak nadišiel čas naplánovať opäť nejaký zaujímavý výlet. Tentokrát voľba padla na Južnú Ameriku a termín január 2016, pretože v tomto čase tu okrem iného startuje aj najznámejšia rally sveta - rally Dakar.

Štvorkolky sme zvolili presne tie isté, ktoré sa nám osvedčili aj v Ázii, a to Can-Am Outlander 800 a 1000, venovali sme im však patričnú technickú prípravu tak, ako si pred takým dlhým tripom zaslúžili. Štvorkolky sme teda v novembri 2015 pripravili, nabalili do prepravných klieťok a naložili na kamión, ktorý ich previezol do colného skladu, kde sa naložili do lodného kontajnera a koncom novembra vyplávali cez Atlantik na dlhú cestu do prístavu Valparaiso v Čile. My sme za nimi leteli 4. januára do Santiagu de Chile. Tentokrát sme na výlet vyrazili vo štvorici. Martin, majiteľ spoločnosti Štvorkolky Poprad sa zhostil úlohy organizátora, Matúš sa klasicky ujal navigácie a pridal sa osvedčení partáci Peter a Vlado. Po prilete sme si na letisku v Santiagu požičali auto a presunuli sa na pobrežie, do prístavného mestečka Valparaiso. Cestou do hotela sme sa zastavili v špedičnom sklade v priemyselnej zóne Placilla, kde sme mali uskladnené naše klieťky so štvorkolkami. Nasledovala poobedňajšia práca - vybalenie štvorkoliek, montáž príslušenstva a doplnkov. Boxy na štvorkolkách sme naplnili na prasknutie osobnými vecami, náhradnými dielmi, pitnou vodou, kempingovými vecami... Potom sme sa po večer presunuli do hotela, urobili sme si krátku prehliadku mesta, navečerali sme sa a zaľahli spať...

Deň prvý

Ráno o 9.00 sme hneď po raňajkách nasadli do auta a vyrazili na colnicu, ktorá sa nachádza priamo v meste. Tu nás už čakali colníci so zástupcom firmy, ktorá nám realizovala transport štvorkoliek, podpísali sme všetky potrebné dokumenty a vyrazili do skladu, kde sme štvorkolky po dôkladnej kontrole VIN čísiel oficiálne prevzali. Vrátili sme požičané auto na

miestnej pobočke Europcaru vo Valparaiso a hurá na cestu. Náš najbližší cieľ je hraničný prechod z Čile do Argentíny ktorý sa nachádza vysoko v Andách. Do večera by sme radi dorazili niekam do okolia mesta Upsallata v Argentíne, navigácia nám ukazuje 360 km. V ďalších dňoch plánujeme po argentínskej strane Ánd presun na sever do mesta Belén, kde chceme stretnúť oproti idúci cirkus s názvom Dakar. Počasie máme fantastické, je teplo a slnečno. Nudná asfaltová cesta rýchlo ubieha až do okamihu, keď sa na mojej štvorkolke roztrhá variátorový remeň. „Začína to krásne - prvý deň na ceste a hneď remeň“, zamumlali sme si a po bleskovej 15 minútovej výmene pokračujeme ďalej. Našťastie to bol môj prvý aj posledný roztrhaný remeň na tomto tripe. Blížime sa k Andám a od mestečka Los Andes začína byť poriadne chladno. V blízkosti hraničného prechodu začína prudké stúpanie po kľukatej ceste plnej vracákov typu Stelvio, Transfagaraš a podobne. Stúpanie končí v sedle dlhým tunelom. Pred ním je odbočka na pôvodnú, šotolinovú cestu s označením Ruta Nacional A006. Samozrejme, že chceme ísť šotolinovou cestou, ale už je skoro tma, poriadna zima a tak sa rozhodneme, že nebudeme tmou pokračovať krásnymi Andami, ale napriek nedostatočnej aklimatizácii zostaneme spať na čilskej strane Ánd. Zídeme pár stoviek metrov nižšie a na brehu horského jazera Rio Juncalillo nachádzame opustený hotel Portillo s opusteným strážcom, ktorému sme lámanou španielčinou vysvetlili, že si chceme vedľa hotela postaviť stany, keďže je hotel zatvorený. So španielčinou si ešte počas tripu užijeme kopec srandy, nakoľko anglicky v týchto krajinách vedia hovoriť jedine turisti. Pochopil však čo chceme a tak za tmy postavíme stany, uvaríme si polievku a zaľahneme do spacákov. Tie sme na tento výlet

vyberali prezieravo - kvalitné a teplé, takže spíme celkom fajn. Ráno nás všetkých bolia hlavy, čo je logické, nakoľko sme sa nestihli aklimatizovať na nadmorskú výšku. Predsa len za niekoľko hodín vystúpil z výšky 0 m do 2800 m a zostať tam spať nie je najvhodnejšie bez postupnej aklimatizácie.

Deň druhý

Vyrážame ráno, hneď pred tunelom Cristo Redentor nachádzame odbočku na starú šotolinovú cestu. Už prvé metre dávajú jasne najavo, že bude veselo. Hlboké vymleté kofaje z topiaceho sa snehu, úzka šotolinová cesta široká akurát na jednu štvorkolku, navyše zasekaná v úbočí s prudkými vracákmi a samozrejme bez akýchkoľvek zvodidiel. Pre nás je to však balzam na dušu. Stúpame a stúpame, začínajú

sa objavovať snehové polia, ktoré čoraz viac blokujú úzku cestu. Niektoré polia prekonávame, niektoré sa však nedajú prejsť priamo a tak ich obchádzame v rámci možností mimo šotolinovej cesty v stúpaniach a náklonoch, ktoré sú už na hranici prevrátenia. Našou nevýhodou na takých dlhých tripoch je vyššie ťažisko a váha štvorkolky, ktorá pri naložení batožinou hrubo presahuje pol tony. Vozíme so sebou extra palivo 40 litrov + vodu 10 litrov + kempingové vybavenie + osobné veci a náhradné diely. Nakoniec sa nám podarí vystúpiť až do sedla, nachádza sa tu veľká socha Krista a jedna napoly zbúraná kamenná budova. Na druhej, argentínskej strane hôr však cestu nevidieť, je kompletne zasypaná snehom. Po krátkej pauze sa otáčame a ideme naspäť po vlastných stopách, cez snehové polia

prechádzame bez problémov a okolo obeda sa pripájame na hlavnú cestu pred tunelom Cristo Redentor. Prechádzame tunelom a zanedlho vchádzame na colnicu vo výške 3000 m. Začína kolotoč byrokracie a papierovačiek, ktorý na tomto tripe absolvujeme ešte veľakrát. Z Európy sme navyknutí na bezcolnú zónu, voľný pohyb osôb, šengenský priestor atď., tu sú však pravidlá iné. Na to sme však zvyknutí už z Ázie, kde sme si tiež svoje odbili na hraniciach Kirgistanu, Tadžikistanu a Afganistanu, takže nás nič neprekvapí ani tu. Snáď len absolútny zákaz prevozu potravín medzi krajinami v Južnej Amerike. Takže s pomocou milej argentínskej colníčky vybavíme všetky potrebné formality a pečiatky. Pomáha nám aj fakt, že tak isto ako v Ázii aj tu sme „exoti“. Každý si nás obzerá, štvorkolky v týchto krajinách po cestách nejazdia vôbec a ani ich nevidieť jazdiť nikde inde. Kolóna našich naložených mastodontov s vlnkami Slovenska vzbudzujú rešpekt. Po 2-3 hodinách opúšťame hranicu a schádzame serpentínami do Argentíny. Po pár km si však dáme pauzu a zatáčame do národného parku Aconcagua, kupujeme permity do parku a urobíme si pešiu prechádzku s výhľadom na najvyššiu horu južnej Ameriky - Aconcagua (6959 m). Pokračujeme ďalej a prechádzame cez mesto Upsalatta kde stáčame na sever a pokračujeme až do súmraku. Sme vo vinárskej oblasti Mendoza a tak už skoro za tmy po márnom hľadaní vhodného miesta na kemp zídeme z cesty a staviame stany - kde inde ako vo viniči, samozrejme v blízkosti farmy a s dovolením majiteľa vinice. Ten nám navyše doniesol pár fliaš svojho bieleho produktu a tak sedíme pri konzervách a dobrom vínu až do neskoréj noci.

Deň tretí

Ráno v najbližšej osade na maličkých benzínkach tankujeme a za osadu stáčame na severozápad, kde sa po podhorí Ánd začneme po striedavo asfaltových a šotolinových cestách presúvať do cieľa dnešného dňa, kempu v národnom parku Ischigualasto. Hneď zrána však na benzínke zisťujeme, že Peter má vybitú batériu. Vylučovacou metódou zisťujeme, že regulátor napätia je OK, ale do večných lovišť sa mu porúčalo magneto, teda niektoré jeho vinutie. Našťastie máme so sebou rezervné, ale keďže sa nejedná o výmenu, ktorú by sme chceli robiť v horúčave 40 stupňov a v prachu na benzínke, pristúpime k náhradnému riešeniu. Matúš má rovnakú štvorkolku a tak dá Peťovi svoju batériu a kým ju Peter nevybije, on dobíja vo svojej štvorkolke tú jeho. Po 2-3 hodinách si baterky opäť prehodia, do večera sa to zopakuje niekoľkokrát. Šotoliny v podhorí Ánd sú dlhé a prašné, ísť 100 km prašnou rovnou šotolinou v 40 stupňových horúčavách nie je nič príjemné. Občas stojíme pri lagúne, občas meníme batérie, až prichádzame večer na špinavú benzínku v mestečku San Jose de Jachal. Stretáme tu partiu Brazílčanov a Číňanov na motocykloch a za šera pokračujeme ďalej, čaká nás ešte asi 150 km do cieľa. Moja štvorkolka však cestou začína mať „skákový“ benzín, mám problémy s dávkovaním paliva a nepravidelným chodom motora. Cesta cez priesmyk Jachal, ktorý je plný serpentín, bola tým pádom adrenalinovým zážitkom, pretože kvôli prudkým stúpaniam som musel mať stále stlačený plyn na plno a keď sa zrazu štvorkolka rozhodla pustiť palivo naplno, neraz som hore kopcom išiel len po zadných. Peťo za mnou to mal tiež

zaujímavé, po týchto serpentínach išiel s vypnutými svetlami kvôli šetreniu batérie, orientoval sa iba pomocou mojich, divoko tancujúcich zadných svetiel. V každom prípade okolo polnoci sme po cca 550 km šťastne dorazili do cieľa dnešného dňa – do kempu v národnom parku Ischigualasto. Keďže tu posledné 3 dni zúrili monzúnové búrky, ktoré sú typické pre toto ročné obdobie – obdobie dažďov, bol park pre turistov uzatvorený. My sme sa však našťastie monzúnom úspešne vyhýbali počas celého výletu. Park bez návštevníkov = zábava pre personál. Ten bol o polnoci v dobrej náladičke, kuchyňa zatvorená a tak sme personál poprosili o ubytovanie v zatvorenom kempu (použili sme zázračné slovičko Dakar, ktoré v tomto období a tejto lokalite funguje všade), kúpili 2 fľaše vína, našli sme si suché miesto a postavili stany. Po cca hodine prišla jedna sprievodkyňa vo výbornej nálade za nami, že vraj sme exoti, doniesla upečené rebrá, chlieb a fľašu vína. Dali sme si po pohári vína, zjedli večeru, vysvetlili sme jej odkiaľ sme a kam ideme, slušne odpovedali dievčinku späť na recepciu a zahli sme spať.

Deň štvrtý

Ráno Peter s Matúšom menia na Peťovej štvorkolke magneto, ja s Vladom mením zanesené sitko na mojom palivovom čerpadle a okolo obeda vyrážame ďalej na sever. Prechádzame krásnym národným parkom Talampaya po šotolinách a večer prideme do malého mestečka Famatina. Pred mestečkom skoro havarujem, keď mi v zákrute popred štvorkolku prebehne pavúk veľkosti polievkového taniera. Nájde kemp, staviame stany a po sprche ideme na námestie,

kde si dáme na večeru miestne špeciality. Tie zapijeme výborným argentínskym merlotom. Mestečko žije čulým nočným životom a miestny mládenci na starých, hrdzavých full size pickupoch Ford a Dodge krúžia stále dookola... Presne ako v juhoamerických filmoch.

Deň piaty

Ráno vyrážame klasicky okolo 9.00, stále pokračujeme na sever, cestou v kopcoch stretáme procesiu – stovky ľudí modliacich sa a kráčajúcich pešo alebo na koňoch a zaberajúcich celú šírku cesty, chvíľku sa vlečieme za nimi, potom kývneme policajtovi, zídeme cez priekopu mimo cestu a predbeháme ich. Ľudia tu tými oslavami žijú, ešte aj po cca 30 km stretáme ľudí, všade sú stánky s občerstvením, pikniky. Okolo obeda sa napojíme na horskú cestu, ktorá vedie cez priesmyk Zapata do mesta Belén, nášho dnešného cieľa. Táto cesta s názvom Questa de Zapata je úzka na jedno auto, skalnatá, plná trhlín a kaktusov (aj krížov vedľa cesty). Cestou stretne Čechov na džipe, poradia nám kľudný nocľah za mestom Belén v horách pri termálnych prameňoch, ktoré nie sú komerčne využívané a kde chodia len miestni obyvatelia. Dáme na ich radu, na konci priesmyku sa napojíme na hlavnú cestu a v Belene tankujeme všetky nádrže do plna, nakoľko sa od zajtra chystáme vydať na cca 500 km dlhý šotolinový prejazd mimo civilizácie, teda aj bez možnosti tankovania. V Beléne je jeden veľký chaos, zajtra tu totiž dorazí kolóna dakaristov, takže rýchlo mesto opúšťame, v osade Hualfin za mestom večeríme výborný argentínsky steak, v miestnom rozličnom tovare dokupujeme

zásoby vody a jedla a hľadáme spomínané termálne pramene. Tie nakoniec v horách nad Belenu nájdeme a staviame stany. Okrem nás tu je len jeden Argentínčan so svojimi dvoma deťmi, ktorí sú na výlete a nocujeme tu úplne sami. 3 veľké kamenné nádoby - každá s inou teplotou vody, úžasná hviezdna obloha južnej pologule a nádherný výhľad na dolinu je odmenou po horúcom a náročnom dni.

Deň šiesty

Ráno varíme kávu a vychutnávame si nádherný výhľad, stále sme sami a tak sa ešte kúpeme, Vlado mení palivový filter na svojej štvorkolke, pretože podvečer začal mať problémy s palivom. Okolo obeda zostupujeme z hôr naspäť do Belenu, kam majú čoskoro doraziť prví jazdci Dakaru. Pri Hualfine, vedľa hlavnej cesty sedíme v kraťasoch pri benzínke, kývame prechádzajúcim jazdcom a ich sprievodným vozidlám a nechápeme, aké obrovské výpravy niektoré tímy majú. Zrazu, doslova pri nás zastane sprievodné vozidlo Štefana Svitka, karavan s EČV z Dunajskej Stredy, vystúpa 2 chlapi a my s vyloženými nohami na štvorkolkách a s chladeným pivom v ruke na nich zakričíme „Nazdar chlapi!“ Skoro ich vyvrátilo. Dali sme si spolu kávu, hodinku sme pokecali a vyrazili sme ďalej, čím skôr od chaosu a cirkusu s názvom Dakar. Odtiaľ sa už lúčime s argentínskymi horúčavami +40 stupňov, pretože už vystúpime do výšky 3-5000 m a v takejto a miestami ešte vyššej nadmorskej výške strávime väčšinu nášho putovania. Krajina sa postupne začína meniť, vegetácia mizne, začíname stúpať do vulkanickej oblasti Antofagasta. Cesta je šotolinová a prázdna. Lemujú ju početné lagúny s nádhernou modrou vodou s mnohými pelikánmi, vyschnuté soľné jazerá a všade sa týčia pohoria majestátnych Ánd. Fotíme, fotíme a fotíme. Stretáme prvé lamy. Prechádzame aj okolo mnohých vulkánov

a berieme si na pamiatku so sebou sopečné kamene. Večer prichádzame do mestečka Antofagasta de La Sierra (3300 m n. m.) na brehu nádhornej lagúny a keďže je poriadna zima, zostávame po prvýkrát počas tejto cesty spať v miestnom hosteli. Dáme si večeru, zopár pív a padáme do postelí.

Deň siedmy

Ráno tankujeme od miestneho osadníka benzín z vedra z jeho domácich zásob, keďže benzínky niet a pokračujeme stále na sever. Dnes nás čaká cca 360 km, všetko po šotolinách. Prechádzame cez obrovské vyschnuté soľné jazerá Lago Salar s priemerom cca 20 km, okolo nádherných vulkanických kopcov a sopiek a cez priesmyk Guesta de Gappa (4707 m) prejdeme do mesta San Antonio de Los Cobres, kde konečne tankujeme. Po 4 dňoch, kedy sme súbežne s Andami cestovali na sever, to zvrtneme na západ a mierime rovno k pohoriu Ánd, k hranici s Čile. Noc nás zastihne niekde v oblasti Catua a stany rozkladáme vo výške 4300 m obklopení vysokými kopcami Ánd. Sme už aklimatizovaní a tak spíme ako v bavlínke.

Sme približne v tretine nášho výletu a počas uplynulých 7 dní cestovania na sever za naším cieľom – nádhernou Bolíviou sme prešli zhruba 2000 km. Podarilo sa nám za 7 dní docestovať na náhornú plošinu Altiplano, ktorá je po Tibetskej náhornej plošine druhá najrozsiahlejšia na Zemi. Na tejto náhornej plošine sa budeme pohybovať ďalšie týždne nášho putovania Bolíviou, Peru a Čile.

Ďalej máme plánovaný prechod cez Andy do Čile, kde chceme v mestečku San Pedro de Atacama na kraji púšte Atacama niekoľko dní oddychovať a urobiť potrebné servisné úkony na štvorkolkách. O tom však až v pokračovaní v ďalšom vydaní Sveta motocyklov.

TGB

BLADE 1000i LT 4x4 LX/EX

Výkonný V-Twin motor 83 k (61,2 kW)

4X4 s uzávierkou predného
i zadného diferenciálu

Prijemne ovládateľný podvozok
s novými kvalitnými tlmičmi

Navijak 3000 lbs už v základe

Vo verzii LX s elektrickým
posilňovačom riadenia (EPS)

EX (ECO):
8599 EUR
vrátane DPH

LX (LUX) EPS:
9349 EUR
vrátane DPH

**BLADE 1000i NAJVÝKONNEJŠIA
TAIWANSKÁ ŠTVORKOLKA NA TRHU**

www.tgbmotor.cz

HLADÁME NOVÝCH PREDAJCOV

Oficiálny dovozca štvorkoliek TGB do SR a ČR:
ASP Group s.r.o., Náměstí 13, 267 53 Žebrák
Tel.: +420 311 577 222 E-mail: info@aspgroup.cz
Web: www.aspgroup.sk E-shop: www.asphop.sk

Dovozca si vyhradzuje právo na zmenu cien a špecifikácií.
Aktuálne informácie nájdete na oficiálnych stránkach www.tgbmotor.cz